

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE—DOCTRINA—JURISPRUDENȚA—ECONOMIE POLITICĂ

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMANĂ SUB CONDUCEREA D-lor

C. G. DISSESCU

V. ATHANASOVIOL, PAUL NEGULESCU, DEM. NEGULESCU, ALEX. CERBAN, G. MEITANI.

R. POLIZU-MICȘUNEȘTI, C. HAGI-THEODORAKY

SILIU RĂDULESCU
SECRETAR DE REDACȚIE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
3, STRADELA SF. SPIRIDON, 3

B. P. RĂDULESCU
REDACTOR-ADMINISTRATOR

JURISPRUDENȚA ROMANA. — *Inalta Curte de Casație și Justiție secția II.* — Conexitate. — Oportunitate și utilitate. — Punerea în stare de judecată a ambelor pricini. — Probe. — Repunerea lor în instanța de apel. (Eliza Ionescu cu Comandor M. Ionescu). *Secția III.* — Camera arbitrală. — Compunerea neregulată. (Alex. Iascinschi cu Banca Brăila).

Curtea de apel din București Secția II. — Inchiriere. — Vânzarea imobilului închiriat. — Reziliere. — Clauză facultativă. — Neoperarea ei. (Dr. N. Brădescu cu Nicolae Nenciulescu).

Tribunalul Covurlui Secția I. — Inchiriere. — Preț. — Variabilitate în raport cu beneficiile chiriașului. — Dacă schimbă narura contractului. (Samy Iozef și alta cu Isidor Bujes).

Ludecătoria Ocolu București Rural. — Succesiune. — Punerea în posesie. — Efecte. — Sezină (Iulian Petrescu cu Maria Petre Trică).

JURISPRUDENȚA STRAINA. *Tribunalul Corecțional din Agen.* — Sinucidere. — Complicitate. — Lipsă de pedeapsă. — Absolvirea celui care a înlesnit sinuciderea altuia.

Nota d-lui profesor D. Alexandrescu.

JURISPRUDENȚA ROMANA

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE.

SECȚIA II

Audiența d-la 7 Martie 1921

Președintele d-lui N. I. Zamfirescu, consilier.

Eliza Ionescu cu Comand. N. Ionescu

CONEXITATE. — SERIOZITATEA ȘI TEMEINICIA UNRI ASEMENEA CERERI. CÂND POATE FI EXAMINATĂ DE INSTANȚA ÎNAINTEA CĂREIA SE CERE. — ART. 110 PR. CIVILĂ.

APEL. — PROBE. — REFACEREA LOR ÎN INSTANȚA DE APEL. — DACĂ POT FI ADMINISTRATE DIN OFICIU DE CĂTRE JUDECĂTORI. — ART. 332 PR. CIVILĂ.

1. Pentru a se putea pronunța asupra oportunității și utilității conexării afacerilor, instanța înaintea căreia se ridică o asemenea excepțiune este datoare mai întâi să ia măsuri ca ambele afaceri să fie puse în stare de judecată în fața sa, prin citarea regulată a părților în ambele pricini ce urmează a fi întrunite și pentru acelaș

termen, iar până la îndeplinirea acestei formalități procedurale, instanța sesizată cu o cerere de conexare nu se poate pronunța asupra seriozității sau temeiniciei unei atare cereri.

2. Cu toate că art. 332 pr. civilă stabilește în principiu că se pot face în apel toate procedurile urmate la prima instanță, dacă judecătorii le găsesc greșite sau neindestulătoare, totuși aceste dispozițiuni nu și-au aplicațiunea decât în ipoteza în care partea ce a administrat asemenea dovezi și căreia îi încumbă sarcina probei, va fi cerut judecătorilor în apel refacerea lor în parte sau în total, de unde urmează că ele trebuiesc cerute de parte, iar nu administrate din oficiu de judecătorii instanței de apel.

Ne. 42. — Casată, în urma recursului făcut de Eliza Ionescu, decizia de divorț No. 19-920 a Curții de apel din Galați S. II în proces cu comandor N. Ionescu.

S'a citit raportul făcut în cauză și s'au ascultat d-nii avocați. G. M. Demetrescu în dezvoltarea motivelor de casare și I. Gr. Periețeanu în cambateri.

Curtea, deliberând,

Asupra motivului I de casare:

„Violarea art. 110 din pr. civ. și a regulilor de drept în materie de conexitate, prin aceea că instanța de fond, deși a constatat existența a două apeluri contra aceleiași sentințe, a refuzat conexarea lor, sub cuvânt de inutilitate, apelul soției fiind inadmisibil și șicanător“

Având în vedere că intimatul, comandor Nicolae Ionescu, intentând acțiune de divorț în contra soției sale Eliza Ionescu pentru înjurii și insulte grave, Tribunalul Covurlui i-a respins acțiunea ca nefundată prin sentința No. 16 | 920; că, în contra acestei sentințe, s'a făcut apel de ambele părți la Curtea de apel din Galați, al soțului repartizat la secțiunea II iar al soției la secțiunea I;

Că, în ședința dela 7 Mai 1920, soția intimată Eliza Ionescu, a cerut secțiunii II-a, unde se găsea pendinte apelul soțului, să se amâne acel apel, spre a se aduce dela secțiunea I și apelul său în vederea conexării și a bunei administrări a justiției;

Că, Curtea, respingând cererea de amânare, motivează că ea ar fi inutilă și făcută numai în scop de temporizare a procesului, deoarece soția obținând câștig de cauză la prima instanță, nu ar avea interes să se judece în apelul său; că, în fine, această cerere ar fi în contradicție cu natura urgentă a afacerii;

Văzând art. 110 pr. civilă;

Considerând că prin ultimul aliniat al textului de mai sus, legiuitorul consacră principiul că, oricâte ori se găsesc pendinte înaintea unei instanțe sau a două instanțe de același grad, două sau mai multe afaceri de aceeași natură, între aceleași părți și cu același obiect și cauză, ele pot fi întrunite după cererea părților interesate spre a se da o singură soluțiune și a se evita contrarietate de hotărâri;

Considerând însă că pentru a se putea pronunța asupra oportunității și utilității conexării afacerilor, instanța dinaintea căreia se ridică o asemenea excepțiune, este datoare mai întâi să ia măsuri ca ambele afaceri să fie puse în stare de judecată în fața sa, prin citarea regulată a părților în ambele pricini ce urmează a fi întrunite și pentru același termen;

Că, până la îndeplinirea acestei formalități procedurale esențială oricărei chemări în justiție, instanța sesizată cu o cerere de conexare, nu se poate pronunța cu anticipațiune asupra seriozității sau temeiniciei unei atari cereri, conform principiului pus în art. 71 din proc. civ., că orice chemat în judecată trebuie a fi regulat citat;

Că, în speță, Curtea de apel pronunțându-se asupra temeiniciei apelului intimatei mai înainte ca dosarul să fie adus la aceeași secțiune și procedura să fie îndeplinită, a violat art. 110 din pr. civ. și a călcat o formalitate substanțială cu privire la chemările în justiție și de aceea primul motiv devine fundat;

Asupra motivului II de casare:

„Exces de putere și nemotivare, întrucât Curtea prin jurnalul său din 8 Mai 1920, fără ca partea să fi cerut o prelungire a dovezii, a dispus ca martorii reclamantului să fie chemați din nou ex officio, motivând că arătările lor nu sunt precise. Unul din acești martori făcând o depoziție absolut contrară celeidintăi, Curtea admite totuși“.

Având în vedere că după debaterile contradictorii, urmate în ședința dela 7 Mai 1920, Curtea de fond, întemeindu-se pe dispozițiile art. 332 pr. civ. a dispus din oficiu prin încheierea No. 500 | 920, să fie audiati înaintea sa martorii Eugen Botez și Corneliu Pangrati, ale căror depozițiuni luate la Tribunal le-a găsit incomplete și neprecise;

Că, după ascultarea martorului Pangrati, singurul care s'a prezentat, Curtea a admis apelul și acțiunea soțului și a declarat desfăcută căsătoria în favoarea sa;

Considerând că, deși art. 332 pr. civ. stabilește în principiu că se pot face din nou în apel toate procedurile urmate la prima instanță, dacă judecătorii le găsesc greșite sau neîndestulătoare, totuși aceste dispozițiuni nu și-au aplicațiune de cât în ipoteza în care partea ce a administrat asemenea dovezi și căreia îi incumbă sarcina probei, aflându-le neprecise sau insuficiente va fi cerut judecătorilor în apel refacerea lor în parte sau în total;

Că, aceasta este ideea ce a călăuzit pe legiuitor la redactarea textului, rezultă din aliniatul următor în care precizează că «Curtea va putea încuviința orice alte măsuri și probe», de unde urmează că ele trebuie a fi cerute de parte, iar nu administrate din oficiu;

Considerând că această regulă trebuie a-și avea cu atât mai mult o strictă aplicațiune în materia specială a divorțului, în care legiuitorul a înscris rindueli speciale de procedură, cu privire la administrarea dovezilor, în scop de a proteja menținerea căsătoriei iar nu de-a înlesni dizolvarea ei;

Că, în adevăr, prin art. 232 și următorii din codul civil se prescrie în mod categoric că președintele Tribunalului va dispune în această materie citarea numai a acelor martori pe cari părțile i-a propus; că el este obligat de a vesti pe acestea că, dacă mai au și alți martori trebuie să-i propună până la ziua fixată pentru audiență, sub sancțiuni de-a nu mai fi primiți în urmă; că propunerea și audierea martorilor se face numai la stăruința părților, fără nici-o intervențiune din partea judecătorilor;

Că, a admite soluțiunea contrară, ar fi să se substituie voința judecătorului voinții părții, dând posibilitate celei dintâi de a furniza dovezi pe care partea nu le-a cerut și violând principiul neintervenirii judecătorului, consacrat de procedură.

Că, întrucât în speță se constată că intimatul comandor N. Ionescu nu a cerut în susținerea acțiunii sale refacerea dovezii cu martori administrată la Tribunal, ci a stăruit numai în cererea de despărțenie pe baza depozițiilor dela prima instanță, Curtea de fond era datoare să pronunțe deciziunea sa, așa cum i se prezentase dovezile de partea reclamantă, iar nu să ordone din oficiu complectarea lor printr-o nouă chemare a martorilor;

Că, procedând astfel, instanța de apel a violat dispozițiunile art. 332 din pr. civ. și normele în materie de probațiune și de aceea și al doilea motiv fiind întemeiat, recursul cată a fi admis și deciziunea adusă în recurs a fi casată fără a mai examina al treilea motiv.

Pentru aceste motive, casează.

SECȚIUNEA III.

Audiența dela 25 Februarie 1921

Președenția d-lui C. Marinescu, președinte.

Alex. Iascinschi cu Banca Brăila,

CAMERĂ ARBITRALĂ. — COMPUNEREA EI. — MEMBRII ȘI PREȘEDINȚII
CAMERII DE COMERȚ. — ELIGIBILITATEA LOE. — ART. 48 DIN LEGEA
BURSELOR ȘI 201 DIN REGULAMENTUL LEGEI. — ART. 5, 6 ȘI 25
DIN LEGEA CAMEREI DE COMERȚ ȘI INDUSTRIE.

Membrii camerei de comerț cum și președintele ei, nu sunt competenți de-a prezida camera arbitrală decât dacă au fost aleși de un corp electoral special în conformitate cu art. 5, 6 și 25 din legea camerilor de comerț și industrie, iar nu numiți de către Ministerul Industriei și Comerțului.

No. 112—Casată, în urma recursului făcut de Alex. Iascinschi ș-a. decizia No. 131 | 820 a Camerei Arbitrale din Brăila în proces cu Banca Brăila.

S'a citat raportul făcut în cauză.

S'au ascultat d-nii avocați Toma Stelian și B. Cernea în desvoltarea recursului și d-nii avocați Petrescu, Gr. Urlățeanu și L. Opreanu în combateri.

Curtea, deliberând,

Asupra motivului I de carere :

„Rea constituire a camerei arbitrale, violarea art. 48 din legea burselor și 201 din regulamentul legii burselor, întrucât pe deoparte a fost prezidată de vice-președintele comisiei interimare a Camerei de Comerț, fără să existe o încheiere a Camerei de Comerț care să-l fi desemnat a ține locul președintelui, iar pe de altă parte atât președintele cât și vicepreședintele Bursei din Brăila nu puteau compune instanța de judecată, ei fiind numiți de Ministerul Industriei iar nu aleși de plenum membrilor Camerei de Comerț”.

Având în vedere că, după dispozițiunile art. 48 din legea burselor de comerț, camera arbitrală și de conciliațiune se prezidează în toate cazurile supuse judecării sale de către președintele camerei de comerț locale sau în lipsa acestuia de un membru al acestei camere, desemnat de dânsa ;

Având în vedere că membrii camerei de comerț, inclusiv președintele ei, nu sunt investiți cu această calitate și prin urmare nu sunt competenți de-a prezida camera arbitrală decât dacă au fost aleși de un corp electoral special în conformitate cu art. 5, 6 și 25 din legea camerilor de comerț și industrie.

Considerând că, în speță, se constată din dosar și în special din chiar practica deciziunii atacate și a ordinului în copie cu No. 81020 | 920 al Ministerului de industrie și comerț că, pentru judecarea diferendului venit în recurs, camera arbitrală a fost prezidată de o persoană căreia i s'a atribuit calitatea de membru și vicepreședinte al comisiei interimare

a camerei de comerț, nu prin alegerea din partea corpului electoral, prevăzut în articolele de lege mai sus citate, ci printr'un act de dispozițiune al puterii executive, căreia nici-un text de lege nu-i dă dreptul de a numi sau desemna fie chiar temporar pe membrii camerei de comerț ;

Că, în atare caz, camera arbitrală a fost ilegal constituită și deciziunea sa urmează să fie casată pentru acest motiv, fără a mai discuta și pece lealalte pe care partea recurentă le-a enunțat numai.

Pentru aceste motive, casează.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI

SECȚIA II.

Audiența dela 9 Februarie 1921

Președenția d-lui G. A. Mavrus, consilier

Dr. N. Bărdescu cu Nicolae Nenciulescu

ÎNCHIRIERE. — VÂNZAREA IMOBILULUI ÎNCHIRIAT. — REZILIERE. — CLAUZĂ FACULTATIVĂ. — INOPERAREA EI. — ART. 1442 ȘI 1443 C. CIVIL. — ART. 4 AL. 2 DIN DECRETUL-LEGE 1420 DIN 2 APRILIE 1920.

Dreptul de reziliere prevăzut de art. 1443 c. civil în caz de vânzarea imobilului, având caracterul unei clauze de reziliere facultative, care este inoperantă potrivit art. 4 al. 2 din decretul-lege din 2 Aprilie 1920, poate fi înlăturat de chiriași pe cale de excepție în apărare prin simpla invocare a dispoziției legii, fără a fi obligați a face contestațiunea prescrisă în al. 3, asemenea contestațiunii privind numai pe chiriașii cu declarațiuni de renunțare.

No. 21.—Respins apelul făcut de Dr. N. Bărdescu în contra sentinței Trib. Ilfov S. III cu No. 841 | 920 în proces cu Niculae Nenciulescu.

S'au ascultat d-nii avocați N. Papadat și Emil Dendrinu pentru apelant și Ladico pentru intimat.

Tribunalul,

Asupra apelului făcut în termen de Dr. N. Bărdescu în contra sentinței civile No. 841 | 920 a Trib. Ilfov S. III c. c. prin care i s'a respins ca nefundată acțiunea intentată contra pârâtului N. Nenciulescu pentru rezilierea contractului de închiriere și evaluare.

Având în vedere actele din dosarul cauzei, susținerile părților în instanță și concluziunile scrise depuse la dosar.

Având în vedere că, din deosebaterile orale și actele scrise din dosar în fapt se constată că intimatul N. Nenciulescu a închiriat de la L. I. Elias cu începere de la 23 Aprilie 1916 la 26 Octombrie 1918 un apartament la etaj, din imobilul din București

Bulev. Elisabeta No. 6, cu clauza că în caz de vânzare a caselor, chiriașul este obligat să se mute la termenul cel mai apropiat al semestrului sfântul Gheorghe sau sfântul Dumitru care precedează vânzarea. Acest contract a fost prelungit în baza legii măsurilor excepționale până la 23 Aprilie 1919 și apoi prin diferite decrete-legi până la 23 Aprilie 1922. La 1920 Dr. N. Bărdescu, devenind prin cumpărătoare, [proprietarul imobilului, acesta notifică la 5 Iulie 1920 chiriașului N. Nenciulescu că a devenit proprietarul imobilului și îl invită să se conforme clauzelor contractului de închiriere, adică de a evacua imobilul pe ziua de 26 Octombrie 1920. La această notificare N. Nenciulescu a răspuns cu notificarea din 10 Iulie 1920, că clauza de reziliere din contractul de închiriere este inoperantă, conform art. 4 din decretul-lege No. 1420 din 2 Aprilie 1920, înțelegând să beneficieze de prelungirea închirierii.

La 18 Iulie 1920 noul proprietar Dr. N. Bărdescu face această acțiune și cere rezilierea contractului de închiriere și evacuarea chiriașului din imobil pe ziua de 26 Octombrie 1920 pe baza clauzei de renunțare din contract și de neplata chiriei la termen.

Aceste acțiuni au fost respinse de tribunal.

Având în vedere că apelantul susține că clauza de reziliere din contractul de închiriere este o declarațiune de renunțare contra căreia chiriașul nu mai poate obiecta nimic, întru cât nu a făcut în termen de 10 zile, contestațiunea prevăzută de art. 4 alin. 3 din decretul-lege No. 1420, iar intimatul susține că sus zisa clauză, este o clauză de reziliere facultativă, pe care alin. 2 al art. 4 din noul decret-lege o consideră inoperantă, fără nici o rezervă pentru chiriaș așa că el nu are obligațiunea de a face vre o contestațiune și poate pe cale de apărare să ceară înlăturarea acelei clauze din moment ce proprietarul voeste să uzeze contrar legii de dânsa.

Considerând că, din termenii art. 4. al noului decret-lege asupra chiriilor, reese clar că el cuprinde două ipoteze între cari există o diferență esențială și anume: în alin. 1 se ocupă de renunțările scrise, date de chiriași constatate chiar prin hotărâri definitive, dar neexecutate, pe cari le înlătură, acordând și unor astfel de chiriași prelungirea contractelor, sub condițiunea ca ei să dovedească că au fost în momentul renunțării în necunoștința împrejurărilor legale sau de fapt, iar în alin. al doilea se ocupă de clauzele de reziliere facultative, pe care le declară fără nici o rezervă inoperante în favoarea chiriașului, chiar și dacă asemenea clauze au fost constatate prin hotărâri definitive neexecutate.

Considerând că, în prima ipoteză, înlăturarea declarațiunii de renunțare fiind condiționată, constituie o excepțiune, regula fiind validitatea ei, așa că e dela sine înțeles

că acel care are obligațiunea să facă în termeu de 10 zile, sub pedeapsă de decădere, contestațiunea de care vorbește alin. 3 al art. 4 este chiriașul care va trebui să dovedească că intră în excepțiune, iar nu proprietarul, care până la această dovadă este în drept să se prevaleze de declarațiunea de renunțare ce a obținut.

Considerând că, în a doua ipoteză decretu-lege declarând inoperente, adică neexistențe și fără efect, clauzele de reziliere facultative, nici o îndoială numai încape că chiriașul în favoarea căruia a fost înțrdușă această dispozițiune, ca o regulă generală fără excepțiune, nu are interesul și deci nici obligațiunea, să face vre o contestațiune, contractul său urmând e se executa în viitor, ca și cum acea clauză de reziliere n'ar fi fost înserată într'ansul.

Considerând că, în fața acestei distincțiuni creste de lege, este necesar ca în prealabil să se precizeze ce se înțelege prin declarațiunea de renunțare și prin clauza de reziliere facultativă și apoi să se examineze care este natura clauzei din contractul de închiriere care face obiectul discuțiunii în acest proces.

Considerând că, prin declarațiunea de renunțare, autorul noului decret lege, nu a putut să înțeleagă decât desistarea chiriașului la contractul de închiriere făcută posterior punerii legii în lucrare, iar prin clauză de reziliere facultativă, în lipsa unei definițiuni perezise, n'a putut înțelege decât acea clauză care înserată în contract, face să depindă rezilierea lui de voința exclusivă a părții, în favoarea căreia este stipulată, și care nu este prevăzută ca o sancțiune pentru călcarea vre unei obligațiuni contractuale, pentru ca cealaltă parte să aibe posibilitatea de a o împiedica să opereze.

Considerând că, în speță, în contractul de închiriere părțile au stipulat că „În caz de vânzarea imobilului, noul proprietar va putea rezilia acest contract anunțând despre aceasta pe d-l chiriaș, cu șase luni înainte de cel mai apropiat Sft. Gheorghe sau Sft. D-tru“.

Considerând că o atare clauză, conform art. 1441 și 1442 c.civ. nu poate fi considerată decât ca o clauză de desființare, adică de reziliere a contractului de închiriere, iar nu ca o renunțare stipulată atât în favoarea locatorului căruia îi asigură negocierea imobilului, în condițiuni mai avantajoase, cât și în favoarea noului achizitor, cu alte cuvinte constituie și o stipulațiune pentru altul, de care acesta singur e în drept să se prevaleze, putând pe baza ei cere expulzarea chiriașului din imobil.

Considerând că acesta fiind sensul juridic al sus zisei clause, chestiunea dacă ea are sau nu caracterul resolutoriu facultativ are a se examina numai la data când ea va trebui să opereze și numai față de beneficiarul ei, care este achizitorul imobilului, iar nu față de locatarul care a stipulat-o.

Considerând ca art. 1443 c. civ. cât și comentatorii

lui, consideră dreptul de reziliere, în caz de vânzare a imobilului, ca o facultate rezervată cumpărătorului de către autorul său, lasată la exclusivă sa voință, de a uza sau nu de dânsa, și la care chiriașul nu poate opune decât restricțiunile ce legea pentru motive de echitate, le prescrie în favoarea sa.

Considerând că acesta fiind înțelesul clauzei din contractul de închiriere dintre L. I. Elias și N. Nenciu-lescu, e neîndoios că ea are caracterul de clauză de reziliere facultativă, conf. cu interpretarea ce s'a dat mai sus acestei clauze, care fiind declarată inoperentă de art. 4 alin. 2 al noului decret-lege, poate fi înlăturată pe cale de apărare de N. Nenciu-lescu prin simplă invocare a dispozițiunii legii, fără a fi obligat să facă contestațiunea prescrisă de art. 4 alin. 3, asemenea contestațiunii privind numai pe chiriaș cu declarațiuni de renunțare.

Considerând că, pentru toate aceste motive, Dr. N. Bărdescu nu poate cere rezilierea contractului de închiriere și evacuarea imobilului pe baza clauzei din contract, și neputându-se sprijini pe dispozițiile alin. 3 al art. 4 din decretul-lege, acțiunea bine a fost respinsă de tribunal.

Având în vedere că D-r. N. Bărdescu a mai cerut rezilierea sus zisului contract de închiriere și pe motivul că chiriașul nu a plătit chiria le termenul stipulat în contract.

Având în vedere că, din interogatoriul ce s'a luat reclamantului înainte primei instanțe, s'a constatat că dînsul s'a prezentat la domiciliul său atât înainte de termenul stipulant cât și la termenul de plată, însă aceasta, reclamantul, a refuzat să primească chiria, astfel că chiriașul nu poate fi în culpă pentru neplata chiriei la termen, și proprietarul nu poate cere rezilierea nici pentru acest motiv.

Că, în aceasta privință, Curtea adoptând în totul și celelalte fapte și motive din sentința apelată, găsește că apelul de față este nefundat și ca atare are a se respinge.

Având în vedere și cererea intimatului de a i se acorda cheltueli de judecată, cerere pe care Curtea apreciind pe baza art. 140 proc. civ. le fixează la suma de 200 lei.

Pentru aceste motive, respinge ca nefundat apelul.

Sem.: G. A. Mavrus, I. Coandă, I. Ionescu-Dolj, I. Marinovici.

TRIBUNALUL COVURLUI

SECȚIA I

Audiența dela 6 Noembrie 1920

Președenția d-lui I. Necolau, judecător.

Samy Ioseph și Lupu Ilie cu Isidor Buyes.

INCHIRIERE.—PREȚ.—VARIABILITATE ÎN RAPORT CU PRODUSELE SAU BENEFICIILE CHIRIAȘULUI.—DACĂ SCHIMBĂ NATURA CONTRACTULUI.—ART. 1410 ȘI 1411 C. CIVIL.

Cu toate că într'un contract prețul nu este fixat la o cifră globală pentru timpul închirierii ci este variabil, consistând într'un procent din valoarea operațiunilor ce le va face locatarul, totuși aceasta nu schimbă natura contractului, care rămâne un contract de închiriere, deoarece prețul locațiunii poate să fie variabil și să consistă într'o parte din beneficii, sau să fie proporțional cu produsele sau beneficiile chiriașului.

No. 254.—Respinsă ca nefundată acțiunea intentată de Samy Ioseph și Lupu Ilie în contra lui Isidor Buyes.

Tribunalul,

Asupra acțiunii intentată de Samy Ioseph și Lupu Ilie în contra lui Isidor Buyes, la Trib. Covurlui, S. I-a, prin cererea de dare în judecată din 24 Iunie 1920;

Văzând că din dosarul cauzei No. 1248 | 920 se constată că la data de 24 Iunie 1920, Samy Iosef și Lupu Ilie a chemat în judecată pe Isidor Buyes, cerând evacuarea acestuia din magazia litera D. din Str. Poetului 21, Galați, cu intrarea prin str. Dogăriei, precum și a-i interzice dreptul de a uza de o parte din biroul din față, din strada Portului No. 21, cerând a se constata că convenția intervenită între Samy Ioseph și Lupu Ilie, pe de o parte, și Isidor Buyes, pe de altă parte, a fost desființată prin notificarea făcută lui Isidor Buyes, în ziua de 5 Mai și prin somațiunea făcută în ziua de 8 Iunie 1920, cerându-se de către reclamânți și chemarea părâtului la interogator;

Având în vedere că între Samy Iosef și Lupu Ilie, pe de o parte, și Isidor Buyes pe de altă parte, a intervenit următoarea convențiune scrisă: Cei doi dintăiu cesionează lui Isidor Buyes ultima magazie din clădirea din Str. Portului 21, magazia ce are intrarea prin strada Dogăriei 21, deasemenea îi permite lui Isidor Buyes de a uza de o parte din biroul de la față, din str. Portului 21, iar în schimb Iosef Buyes va servi lui Samy Ioseph și Lupu Ilie, sub titlu de comision 1½% din valoarea mărfurilor ce se vor depozita în magazie; se stipulează că durata convențiunii este de 3 luni, începând de la 10 Iunie 1919, iar după 3 luni convențiunea se va pre-

lungi, dacă Samy Ioseph și Lupu Ilie nu vor uza de facultatea de a denunța convențiunea avizând pe Isidor Bujes cu 30 zile mai înainte, și acelaș drept de denunțare îl va putea executa și părătul de astăzi;

Văzând că la data de 5 Mai 1920, Samy Ioseph și Lupu Ilie au făcut o notificare lui Isidor Bujes, cum că denunță angajamentul constatat mai sus, și prin somațiunea de la 8 Iunie 1920, reclamanții pun în vedere lui Isidor Bujes ca în ziua de 10 Iunie 1920 să predea cheile magaziei și să evacueze imobilul sus arătat, cerând să prezinte și un extras de cont după registrele sale comerciale, spre a putea vedea ce au de primit în baza convențiunei dintre dânsii, însă Isidor Bujes nu a evacuat imobilul nici până azi;

Văzând că, în instanță, reclamanții susțin că părătul urmează să evacueze imobilul ce l-au concedat, de oarece Isidor Bujes nu poate fi considerat ca un chiriaș, care să se prevaleze de efectele prelungirii forțate a închirierii, în baza decretului-lege asupra chiriilor, din 2 Aprilie 1920, ci între părți a intervenit un contract de comision, în sensul art. 405 c. com. și că prin înțelegere acel contract fiind desfăcut prin somațiunile din 5 Mai și 8 Iunie 1920, urmează ca Isidor Bujes să evacueze imobilul mai sus arătat;

Văzând că părătul Isidor Bujes, susține că el este în realitate un locatar, în baza convențiunei făcute cu reclamanții, și că înțelege a beneficia de decretul asupra chiriilor din Aprilie 1920, care-i prelungeste dreptul de a ocupa imobilul și că deci cererea de evacuare formulată de către reclamanți urmează a fi respinsă;

Văzând că urmează, în specie, a se determina natura contractului intervenit între Samy Ioseph și Lupu Ilie, pe deoparte, și Isidor Bujes, pe dealtă parte, constatată prin scrisoarea datată din 10 Iunie 1919;

Având în vedere că Samy Ioseph și Lupu Ilie au cedat lui Isidor Bujes folosința unei magazii din str. Poetului 21, cum și o parte a încăperilor de birou de pe aceiași Stradă, pe 3 luni, obligator cu începere dela 10 Iunie 1919, iar după 3 luni cu facultate de denunțare a convențiunei din partea ambelor părți, iar Isidor Bujes se obliga în schimb de a plăti reclamanților 1½ % din valoarea mărfurilor ce le va depozita în sus zisa magazie;

Considerând că, în specie, a intervenit un contract de locațiune a unui imobil, deoarece în conformitate cu art. 1410 c. civ. și următorii, reclamanții s'au îndatorat a asigura lui Isidor Bujes folosința unui imobil, pe un timp determinat de părți, în schimbul unui preț fixat la 1½ % din totalul mărfurilor depozitate în imobil;

Considerând că, deși prețul nu este fixat la o cifră globală pentru timpul închirierii, ci este variabil, consistă d într'un procent din valoarea

operațiilor ce le va face locatarul, totuși aceasta nu schimbă natura contractului, care rămâne un contract de închiriere, cum a fost și intențiunea părților contractante, de oarece prețul locațiunei poate să fie variabil și să consistă într-o parte din beneficii sau să fie proporțional cu produsele sau beneficiile chiriașului (Vezi Baudry-Lacantinerie et Wahl, «Le contract de louage», t. I, pag. 351 și 356).

Având în vedere că convențiunea intervenită între Samy Ioseph și Lupu Ilie, pe deoparte, și Isidor Bujes pe dealtă parte, nici într-un caz nu poate fi interpretată ca un contract de comision, conform art. 405 și urm. cod. comerc., cu toate că reclamanții întrebunțează în actul scris cuvântul de comision spre a desemna prețul la care se obligă părătul, ca o contravaloare pentru folosința imobilului;

Având în vedere că întrucât între Samy Ioseph și Lupu Ilie, pe deoparte, și Isidor Bujes pe dealtă parte, a intervenit un contract de închiriere, și întrucât acest contract era în vigoare la data când a intervenit decretul asupra chiriilor, din Aprilie 1920, urmează ca să beneficieze de dispozițiile acestui decret; și deci în conformitate cu art. 4 din acest decret clauza de denunțare din acest contract, în folosul reclamanților, este inoperantă, și deci urmează a se respinge acțiunea introdusă Samy Ioseph și Ilie Lupu, întrucât tinde la evacuarea imobilului de către Isidor Bujes, locatarul lor;

Pentru aceste motive, redactate de d-l judecător I. Neculau, răspunge ca nefundată acțiunea, etc.

Semnați : I. Neculau, G. Aburel

JUDECATORIA OCOLULUI BUCUREȘTI RURAL

Audiența dela 30 Martie 1921

Judecător, I. Simionescu

Juliana Petrescu cu Maria Petre Trică

SUCCESIUNE. — PUNEBE ÎN POSESIE. — PROCES-VERBAL — EFECTE. — SEZINA. — ART. — 653 C. CIV.

Punerea în posesie asupra unei succesiuni, odată înfăptuită, are aceleași efecte juridice ca și sezina moștenitorilor direcți, adică dreptul la acțiunile posesorii și culegerea fructelor, prezumând pe trimișii în posesie ca adevărați moștenitori, până la proba contrarie, pe care urmează să o facă acei cari au interesul să conteste calitatea succesorilor trimiși în posesie.

No. 15. — Admisă în parte acțiunea făcută de Juliana Petrescu în calitate de tutoare legală a minorului Constantin Florea Petrescu în contra Mariei Petre Trică.

Judecata,

Asupra acțiunii intentată de Iuliana Petrescu, în calitate de tutoare legală a minorului Constantin Florea Petrescu, prin care chiamă în judecată pe Maria Petre Trică, din comuna Băneasa-Herăstrău, spre a fi obligată la plata sumei de 1356 lei, daune reprezentând 800 lei venitul unei prăvăli în comuna Băneasa și 556 lei venitul a patru pogoane ce numita fără drept deține dela 7 Februarie 1919, data morții defunctului Florea Petrescu, al cărui moștenitor este minorul și cu drept de moștenire la averea rămasă pe urma lui Petre Petrișor, fără descendenți direcți sau ascendenți, având un singur frate Florea Petrișor.

Considerând că reclamantul a depus la dosar procesul-verbal de punerea în posesie cu data de 4 Maiu 1920, din al cărui obiect face parte și imobilele al căror venit este cerut.

Considerând că la dosar s'a depus și încheerea pe cale grațioasă a Tribunalului Ilfov No. 15324/1919, prin care se recunoaște minorului dreptul de trime-tare în posesie asupra succesiunii lui Florea Petrescu rămasă în urma fratelui Petre Petrișor.

Considerând că procesul-verbal de punere în posesie asupra unei succesiuni, odată înfăptuit, are aceleași efecte juridice ca și sezina moștenitorilor direcți, adică dreptul la acțiunile posesorii și culegerea fructelor, prezumând pe trimișii în posesie ca adevărați moș-tenitori, până la proba contrarie.

Considerând că posesorul de bună credință, conform art. 494 c, civil, are dreptul la fructe și că punerea în posesie conferă drepturile juridice dela data când s'a cerut punerea în posesie.

Considerând că, în speța de față cererea de punere în posesie s'a făcut prin luna Noembrie 1919, și că față de Maria Petre Trică această punere în posesie s'a făcut pe cale grațioasă intervertindu-se dela a-ceastă dată titlul de posesor de bună credință în po-sesor de rea credință care este debitor de fructe.

Considerând că Maria Trică a fost de bună credință, deoarece poseda în calitate de văduvă săracă cu veleitare de comoștenitoare la succesiunea lui Petre Petrișor, fratele lui Florea Petrescu, până la data când s'a făcut punerea în posesie a minorului Con-stantin Florea Petrescu, când fiind de față Maria Trioă n'a făcut nici-o obiecțiune și nici n'a contestat dreptul minorului, neopunând juridicește dreptul său de văduvă săracă.

Considerând că, în cea ce privește obiecțiunea pârâtului că reclamanta în calitatea sa de tutoarea minorului, nu poate să ceară fructele până ce nu-și valorifică, pe cale contencioasă, dreptul său de moș-tenire invocând disp. art. 104 din pr. civilă.

Că această obiecțiune este neîntemeiată, deoarece

cazul unei trimeteri în posesie asupra unei succesiuni prezumă pe posesori ca fiind adevărați moștenitori, trebuind să acționeze în judecată și să facă probă contrarie cei cari au interesul a contesta și cari n'au făcut nici-un demers în judecată, legiitorul voind a da preferință moștenitorilor diligenți (*jura vigilantibus*).

Considerând deasemenea că obiecțiunea ridicată de pârât că mai există și alți comoștenitori, aceasta nu poate să fie luată în seamă întrucât numai partea care are acest drept și interes o poate ridica.

Considerând că reclamantul renunță la ultimul capăt de cerere și care începe cu cuvintele: „tot de odată cer ca numita pârâtă să fie obligată, a'mi plăti anual de aci înainte 600 lei drept venit al localului de prăvălie și 400 arenda pământului, etc”.

Pentru aceste motive, admite în parte acțiunea.

Judecător, I. Simionescu

JURISPRUDENȚA STRAINA

TRIBUNALUL CORECTIONAL DIN AGEN

Audiența dela 4 Martie 1919

SINUCIDERE. — COMPLICITATE. — LIPSA DE PEDEAPSĂ. — ABSOLVIREA ACELUIA CARE A ÎNLESNIT SINUCIDEREA ALTUIA.

După sistemul codului francez (care este și sistemul codului nostru), sinuciderea nefiind in-criminată de lege, complicitatea ei nu este pasi-bilă de nicio penalitate; de unde rezultă că acel care a provocat sau înlesnit sinuciderea altuia, procurându-i chiar arma cu care acesta și-a ridicat viața, nu poate fi condmenat la nicio pedeapsă, ci urmează a fi absolvit.

(Din *Recueil des sommaires de la Jurisprudence française, Recueil Izouard, anul 1919, p. 702*).

Observație.—Omul poate el să-și ridice viața? Răs-punsul nu poate fi decât negativ, pentru că el nu-și aparține șieși, ci aparține societăței.

«*Le suicide est une mort furtive et honteuse, a zis J. J. Rousseau, c'est un vol fait au genre humain*».

Și Loysel exprimă aceeași idee, când zice:

«*L'homme qui se met à mort par désespoir, con-fisque envers son seigneur*»¹⁾

S'a decis că omul nu poate, nici chiar după moarte, să dispue de cadavrul său, căci testamentul prin care publicistul Vaugelas legase cadavrul său școalei de medicină, a fost anulat²⁾.

1) Loysel, *Institutes coutumières*, II, p. 211, regula 17, No. 837 (ed. Dupin et Laboulaye din 1846).

2) Vezi acest ciudat testament în tom. IV, partea II, al Coment. noastre, p. 248.

De cele mai multe ori, sinuciderea este un act de nebunie și J. J. Rousseau, de care am vorbit mai sus, îl consideră chiar ca atare ¹⁾. Cu toate acestea, un părinte al bisericii latine, Sf. Augustin, care condamnă sinuciderea din punctul de vedere moral și religios, recunoaște că, adeseori, acest act este conceput și executat cu mintea rece și o mare luciditate de spirit ²⁾. Art. 146,3^o din codul Calimach prevede că ucigașii de sine, cari erau în întregimea minții lor, erau nevrednici de jălire.

În orice caz, el este un act de lașitate, căci omul este dator să lupte din toate puterile sale în contra mizeriilor vieții, iar nu să se desființeze.

Dar aci intervine o problemă foarte gravă din punctul de vedere legislativ. Tentativa și complicitatea trebuie și ele pedepsite? Dacă sinucigașul a izbutit să-și curme zilele, și nimene nu l-a ajutat la comiterea acestui fapt, totul este consumat, și nu mai poate fi astăzi vorba de a se pedepsi un cadavru.

Art. 586 din vechia cutumă a Britaniei și art. 531 a cutumei celei nouă dispunea, din contră, că:

«Si aucun se tue à son escient, il doit être pendu et traîné comme meurtrier».

Loysel ne arată, deasemenea, că :

«Le corps du désespéré est traîné à la justice, comme convaincu et condamné»³⁾.

Și Laurière, adnotatorul lui Loysel, reproduce în notă, următorul text al cutumei din Loudunois (art. 8):

«Le corps de celui qui se fait mourir à son escient doit être traîné et pendu, s'il est homme, et que femme doit être enfouie, déclaration premièrement faite qu'il s'est fait mourir à son escient».

După „Etablissement de St Louis» din 1270 mobilele sinucigașului erau confiscate:

«Si il advenait que aucun hons se pendit, ou noyât ou s'occit en aucune manière, les meubles seraient au baron, et aussi ceux de la femme».

Și Merlin, care reproduce atât textul menționat cât și acel al cutumei Britaniei, de care am vorbit mai sus, adaugă :

«Aujourd'hui, on condamne les cadavres de ceux qui se sont homicidés eux-mêmes, à être traînés sur une claie, la face contre terre, et ensuite à être pendus par les pieds; et on les prive de la sépulture»⁴⁾.

Dreptul canonic nu permitea înmormântarea cu pompă a sinucigașilor decât atunci când ei se omorâse din furie sau smintire de minte :

«Secus dicendum de his qui per furorem vel insaniam mortem sibi consciverunt, hi enim cum nesciant quid agant, et satis furore puniantur, culpa vacant»¹⁾.

Astăzi, nu mai poate fi vorba de pedepsirea unui cadavru, nici de confiscarea bunurilor sinucigașului. Vorbind însă *de lege ferenda*, putem să ne întrebăm dacă sinucigașul trebuie sau nu să fie pedepsit, de câteori n'a izbutit să-și curme zilele, precum și dacă trebuie pedepsit pe acela care a provocat sau înlesnit sinuciderea altuia ²⁾.

Cu toată părerea unor juriseconștiți, cari nu admit pedepsirea sinucigașului, pentru că-l consideră ca iresponsabil, din cauză că nu mai are libertatea, fără care nu poate să existe culpabilitate, totuși mai multe legiuiri străine pedepsesc cu drept cuvânt, provocările și participările la sinucidere. Astfel sunt, de exemplu, codul penal japonez (art. 202), codul penal brazilian (art. 196), codul penal olandez (art. 294), codul penal spaniol (art. 335), etc. Tot în acest sens este conceput și codul penal maghiar, aplicabil astăzi în Transilvania. Iată cum se exprimă art. 283 din acest din urmă cod:

«Se va pedepsi cu închisoarea corecțională până la 3 ani, persoana care va declde pe cineva să se sinucidă, sau cu știință îi va pune, în acest scop, obiectele sau uneltele necesare la dispoziție.

Iar dacă două persoane au convenit ca, într'un mod stabilit în prealabil, să tragă la sorți care dintre ele urmează să se sinucidă, dar acea persoană n'a murit, se va da ambilor pedeapsa detențiunii dela un an până la 5 ani, iar dacă a intervenit moartea, se va aplica celui ramas în viață detențiunea dela 5 până la 10 ani».

Credem că comisiunea însărcinată cu unificarea și modificarea codului penal pentru România-Mare, va face foarte bine de a reproduce în noul cod penal § 1 al textului de mai sus.

D. Alexandresco

¹⁾ Vezi Loysel, *op. cit.*, II, p. 212, nota de sub regula 18.

²⁾ Vezi asupra sinuciderii în genere, Garraud. *Tr. du droit pénal français*, IV, 1668 urm., p. 629 urm. (ed. a 2-a; Pella, *Delicte îngăduite* (teză), 28 urm., p. 68. Mai vezi asupra sinuciderii, importantul și judiciosul studiu al d-lui E. C. Decusară, publicat în *Paginile juridice* apărute la Craiova, sub direcția d-lui D. D. Stoicescu, anul 1916, No. 153—157, etc.

1) *La nouvelle Héloïse*, partea III, scris, 22.

2) Vezi tom. IV, partea I al Coment. noastre, p' 38, *ad notam*.

3) Loysel, *op. cit.* II, p 212, No. 838.

4) Merlin, *Répert.*, vo *Suicide*, tom. 16, p. 716.